

Inventarisatie van de kleine ijsvogelvlinder 2011-2012

door

J.J.Heuvelmans

Met medewerking van natuurliefhebbers van IVN Maasduinen

Frank Bons

Camilia Sitsen

Inhoud

1: Inleiding

2: Doelstelling

3: Kerngebied en telroutes

3.1 Telroute Noord

3.2 Telroute Zuid

4: Resultaten van de tellingen en verspreidingsgebied

4.1 resultaat 2011

4.2 resultaat 2012

4.3 Overzichtstabel van de telresultaten

5: Discussie

6: Conclusie

1. Inleiding

In het gebied van IVN Maasduinen is een gebied met een geschikt biotoop voor de kleine ijsvogelvlinder. Dit biotoop bestaat uit nat en gevarieerd loofbomenbos met veel kamperfoelie (belangrijkste waardplant van de kleine ijsvogel vlinder) en bramen (belangrijke voedselplant).

In 2008 werden hier nog kleine ijsvogelvlinders gezien. In navolging van een succesvolle biotoop verbetering in de Weerterbossen, heeft het Limburgs Landschap in samenwerking met de beheergroep van IVN Maasduinen in dit gebied eveneens biotoop aanpassingen verricht. Deze bestonden uit kleinschalig snoeiwerk (voorjaar 2009), het verwijderen van grote Amerikaanse eiken en het aanleggen van windluwe open plekken (najaar 2009) en het snoeien en dunnen van ca. 3 km bosranden (winter 2011).

2. Doelstelling

Het is de bedoeling om na de biotoop aanpassingen enkele zaken te volgen

- 1: Het monitoren van de aantallen vlinders op twee bepaalde telroutes.
- 2: Een indruk krijgen van de grootte van het vlieggebied.
- 3: Onderzoek naar nieuwe vestiging in de verdere omtrek.

3. Kerngebied en telroutes

Het kerngebied van de kleine ijsvogelvlinder zijn de natte bossen langs de Broekveldweg en langs de Turfgraaf en de Lommerbroekweg.

3.1. Telroute Noord.

Over de Lommerbroekweg naar het noorden, rechtsaf bij de Turfgraaf en na 80 meter rechtsaf terug naar de Hanikerweg.

3.2. Telroute Zuid.

Vanaf het industrieterrein Lomm (Spikweien) langs de Broekveldweg tot aan de Hanikerweg.

4.Resultaten van de tellingen en het verspreidingsgebied

4.1 Resultaat 2011

Telroute Noord

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer
26-5	1	12.30	H. Cr	19C zonnig
1-6	10	15.00	J. H + J. B	20,5 zonnig
2-6	3	15.00	J. H + C. S	23,5 zonnig
3-6	27	15.00	F. B	26 ½ bewolkt
9-6	1	12.00	H. Cr	20 volop zon
14-6	31	17.30	J. H	21,5 bewolkt (geen zon)
15-6	51	13.30	J. H + C. S	23 ½ bewolkt
18-6	29	14.00	F. B, F. + F. S, J. H	15 ½ bewolkt na regenbui
21-6	39	14.00	J. H	21 bewolkt af en toe zon
23-6	24	14.30	J. H + H. v/d L	18 bewolkt met flarden zon

Maximaal getelde aantal is 51 vlinders

Telroute Zuid

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer
3-6	3	16.30	F. B	25,5 ½ bewolkt
12-6	19	16.30	F. B	19 ¼ bewolkt
12-6	65	10.30	G. V	15 zonnig
13-6	1	16.00	Buurman Albert	20,5 ¼ bewolkt
14-6	11	16.30	J. H	22 ¼ bewolkt
15-6	23	12.30	J. H. + C. S	23 ¼ bewolkt
17-6	39	11.00	J. H.	18 zonnig
18-6	8	15.30	F. B, F + F. S, J. H	15 ½ bewolkt na regenbui
21-6	51	13.00	J. H.	20,5 bewolkten af en toe zon
23-6	56	13.30	J. H. + H. v/d L	18 bewolkt en af en toe zon
26-6	55	12.30	J. H	19 bewolkt geen zon
16-7	-	14.00	J. H	
17-7	-	16.00	F. B	
19-7	-	11.00	J. H.	

Maximaal getelde aantal is 65 vlinders

Verspreidingsgebied 2011

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer T [C]	Plaats	Afstand Bron Zuid (km)
2-6	1	14.00	J. H	14 zonnig	Vreewater	2.2
3-6	1	15.00	H. v/d L	26 bewolkt	Eikenlaan	3
6-6	3	10.30	J. H	24 zonnig	Sparrenlaan	3.2
12-6	1	12.30	Zo groep	18,5 zonnig	Vreewater	2.2
13-6	1	15.00	H. W	21 bewolkt	Schelpenpad	2.8
14-6	1	18.00	J. H	21 bewolkt	Vreewater	2.2
23-6	2	16.00	J. H + H. v/d L	18 ½ bew.	Weitje bij Ex	1.6
7-7	4	12.00	J. H	22 zonnig	Sparrenlaan	3.2

De kleine ijsvogelvlinder is tot op ruim 3 km van het kerngebied aangetroffen.

4.2 Resultaat 2012

Telroute Noord

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer
19-6	9	11.00	J. H + C. S	19 C ¼ bewolkt
23-6	7	13.00	F. B	14 C ½ bewolkt.
28-6	2	15.00	J. H + C. S	28 C ¾ bewolkt
4-7	7	11.30	J. H + C. S	25 C zonnig
15-7	5	12.15	Jan H + C. S	18 C ¼ bewolkt
24-7	4	16.00	B. L	26 C zonnig
24-7	4		H. C	27 C zonnig

Maximaal getelde aantal is 7 vlinders

Telroute Zuid

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer
10-6	1	13.40	J. H	19 C zonnig
12-6	1	15.20	J. H	19 C ½ bewolkt
17-6	5	14.45	J. H + C. S	20 C ¾ bewolkt
23-6	7	13.00	F. B	14 C ½ bewolkt
28-6	0	15.00	J. H + C. S	28 C ¾ bewolkt
3-7	11	11.00	H. M + T. M + J. H	22 C zonnig
7-7	3	12.30	C. S	23 C zonnig
15-7	1	13.15	J. H + C. S.	18 C ¼ bewolkt

Maximaal getelde aantal is 11 vlinders

Verspreidingsgebied 2012

Datum	Aantal	Tijdstip	Waarnemer	Weer T [C]	Plaats	Afstand Bron Zuid (km)
5-7	1	13.00	C. S + J. H		Sparrenlaan	3,2
6-7	1	14.30	C. S	24 ¾ bewolkt	Sparrenlaan	3,2
7-7	1	10.30	C. S + J. H	21 zonnig	Sparrenlaan	3,2

Evenals in 2011 is de kleine ijsvogelvlinder tot op ruim 3 km afstand aangetroffen.

4.3 Overzichtstabel van de telresultaten en verspreiding

	2011	2012	2012 tov. 2011
Maximaal aantal route Noord	51	7	13,7 %
Maximaal aantal route Zuid	65	11	16.9 %
Maximale verspreiding	tot 3,2 km	tot 3,2 km	

5: Discussie

Vooraf in 2009 zijn er forse beheers maatregelen in het kleine ijsvogelvlinder biotoop genomen. Dit zal er mede toe hebben geleid dat de kleine ijsvogelvlinder in 2011 een heel goed resultaat heeft geboekt. Er werden 65 en 51 vlinders geteld langs respectievelijk telroute Zuid en Noord. Helaas was het

resultaat in 2012 bedroevend slecht. Er zijn slechts 15-20% van de aantallen van 2011 geteld. Dit percentage is op beide telroutes ongeveer gelijk. Dit geeft aan dat, hoewel deze manier van monitoren niet wetenschappelijk is, het toch een goed beeld geeft van de ontwikkeling ter plaatse. Omdat het biotoop nagenoeg niet veranderd is in de beschreven tijdsperiode (2011-2012) moet deze drastische verlaging van de aantallen kleine ijsvogelvlinders wel aan een negatieve invloed van het weer op een (of meerdere fasen) van de voorplanting te wijten zijn. In dit beeld past ook het gegeven dat er weinig kleine ijsvogelvlinders in de verdere omgeving van het kerngebied gezien zijn (hfdst 4.2)

In 2011 zijn er door de vlinderwerkgroep tijdens inventarisatietochten enkele kleine ijsvogelvlinders in het Vreewater gezien. Dit potentieel biotoop kan dus zeker wel door de kleine ijsvogelvlinders bereikt worden. In 2012 is er echter geen enkele kleine ijsvogelvlinder in het Vreewater gesignaleerd. Dit leidt tot de voorzichtige conclusie dat er nog geen levensvatbare kolonisatie in het Vreewater heeft plaatsgevonden.

6. Conclusies.

***In 2012 is het aantal kleine ijsvogelvlinders afgenomen tot 15-20 % ten opzichte van 2011.**

***Er heeft zeer waarschijnlijk nog geen levensvatbare kolonisatie van de kleine ijsvogelvlinder in het Vreewatergebied plaatsgevonden.**

***Alle plekken waar de kleine ijsvogelvlinder buiten het kerngebied gesignaleerd is (tot meer dan 3 km) zijn bereikbaar via bosranden en bomenrijen. Er hoeven geen grote open vlakten overgestoken te worden.**

Dankzegging

Bij deze wil ik alle natuurvrienden van IVN Maasduinen en bekenden bedanken voor de bijdragen aan dit verslag.